

Số: 17/2026/QĐST- DS

Hưng Yên, ngày 26 tháng 01 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 – HƯNG YÊN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Hương.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Trang Vân – Thẩm tra viên.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên tham gia phiên họp: Bà Đặng Thị Huệ - Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 01 năm 2026, tại trụ sở TAND khu vực 3 – Hưng Yên mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 105/2025/TLST – DS ngày 23/12/2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2026/QĐST-DS, ngày 12 tháng 01 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Phạm Thị B, sinh năm 1978; Đăng ký HKTT và trú tại: Thôn A, xã V, tỉnh Hưng Yên (Vắng mặt có lý do).

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Anh Đồng Công H, sinh năm 2004; Trú tại: Thôn A, xã V, tỉnh Hưng Yên (Vắng mặt có lý do).

Những người làm chứng:

1. Ông Đồng Văn S, sinh năm 1964;
2. Bà Lê Thị Thắm L, sinh năm 1986;

Trú tại: Thôn A, xã V, tỉnh Hưng Yên.

(Đều vắng mặt có lý do)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu, bản tự khai bà Phạm Thị B trình bày: Bà là vợ của ông Đồng Văn H1 (sinh năm 1980, chết ngày 14/07/2015). Trong quá trình chung sống, vợ chồng bà sinh được 02 người con là chị Đồng Minh Y, sinh năm 2003 và anh Đồng Công H, sinh năm 2004.

Chị Đồng Minh Y sinh ra khỏe mạnh bình thường. Tuy nhiên, đến năm 2013 khi chị Y học lớp 5 thì phát hiện bị bệnh Lupus ban đỏ. Năm 2019, bệnh Lupus ban đỏ ngày càng nặng đã gây tổn thương đến phủ tạng, làm mờ mắt, đau cột sống khiến chị Y không đi lại được và teo não, lúc nhận thức được lúc không.

Đến năm 2020, chị Y bị liệt toàn bộ thân dưới (kể từ phần bụng trở xuống), không thể đi lại được, mắt không nhìn thấy gì, đầu óc lúc tỉnh lúc mơ. Hàng ngày, chị Y không tự thực hiện được các hoạt động sinh hoạt cá nhân như ăn uống, vệ sinh, tắm rửa mà hoàn toàn do bà B nuôi dưỡng, chăm sóc. Chị Y đang được hưởng trợ cấp xã hội của Nhà nước theo diện khuyết tật vận động, mức độ đặc biệt nặng. Vì gia đình hoàn cảnh khó khăn, chồng chết phải ở nhà chăm sóc con nhỏ nên bà B không có điều kiện đưa chị Y đi điều trị ở đâu. Bà B đề nghị Tòa án trưng cầu giám định khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của chị Đồng Minh Y và tuyên bố: chị Đồng Minh Y mất năng lực hành vi dân sự.

Tại bản tự khai và xin vắng mặt tại phiên họp đề ngày 24/12/2025, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan anh Đồng Công H nhất trí với toàn bộ lời khai, quan điểm trình bày và yêu cầu của bà B.

Tại phiên họp hôm nay:

- Người yêu cầu - bà B, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan – anh H, đều có đơn xin vắng mặt, những người làm chứng là ông Đồng Văn S, bà Lê Thị Thắm L có quan điểm xin vắng mặt.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên phát biểu quan điểm:

+ ***Về việc tuân theo pháp luật của thẩm phán, thư ký:*** Đã chấp hành đúng, đầy đủ theo quy định của BLTTDS năm 2015 kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến trước thời điểm ra quyết định giải quyết việc dân sự; Việc chấp hành pháp luật của các đương sự trong quá trình giải quyết việc dân sự cũng đã tuân thủ đúng quy định tại Điều 70 của BLTTDS năm 2015.

+ ***Về đường lối giải quyết:*** Đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên chấp nhận yêu cầu của bà B và ra quyết định tuyên bố chị Y mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên nhận định:

Về quyền yêu cầu: Bà Phạm Thị B là mẹ đẻ của chị Đồng M Y nên bà B có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Y mất năng lực hành vi dân sự.

Về tố tụng: Người yêu cầu là bà Phạm Thị B, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan – anh Đồng Công H đều có đơn xin vắng mặt, những người làm chứng là ông S, bà L đều có quan điểm xin vắng mặt tại phiên họp nên Tòa án căn cứ khoản 2 Điều 367 của BLTTDS năm 2015 vẫn tiến hành phiên họp.

Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án: Yêu cầu về việc “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của BLTTDS năm 2015. Người bị yêu cầu có hộ khẩu thường trú tại xã V, tỉnh Hưng Yên nên căn cứ khoản 2 Điều 35,

điểm a khoản 2 Điều 39 của BLTTDS năm 2015 thì yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên.

Xét yêu cầu của đương sự thì thấy rằng: Chị Y bị bệnh Lupus ban đỏ từ năm 2013, bệnh ngày càng chuyển biến nặng đến năm 2019 đã gây tổn thương đến phủ tạng, làm mờ mắt, đau cột sống khiến chị Y không đi lại được và teo não, lúc nhận thức được lúc không. Đến năm 2020, chị Y bị liệt toàn bộ thân dưới (kể từ phần bụng trở xuống), không thể đi lại được, mắt không nhìn thấy gì, đầu óc lúc tỉnh lúc mơ. Hàng ngày, chị Y không tự thực hiện được các hoạt động sinh hoạt cá nhân như ăn uống, vệ sinh, tắm rửa mà phụ thuộc hoàn toàn vào mẹ đẻ là bà B. Chị Y đang được hưởng trợ cấp xã hội của Nhà nước theo diện khuyết tật vận động, mức độ đặc biệt nặng. Vì gia đình hoàn cảnh khó khăn nên gia đình không có điều kiện đưa chị Y đi điều trị ở đâu.

Để có căn cứ xác đáng đối với yêu cầu của bà B, ngày 31/12/2025, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Đồng Minh Y. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số: 06/KLGĐ, ngày 08/01/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đã kết luận: “1. Đồng Minh Y, sinh năm 2003, trú tại thôn A, xã V, tỉnh Hưng Yên bị bệnh Các rối loạn tâm thần khác do tổn thương và rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể/ Lupus ban đỏ hệ thống nặng (F – Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi. 2. Hiện tại: Đồng Minh Y mất năng lực hành vi dân sự.”

Xét tình trạng thực tế và kết quả giám định pháp y tâm thần của chị Y là phù hợp với pháp luật về điều kiện yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Do đó, yêu cầu của bà B và đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên về việc tuyên bố chị Y mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của BLDS năm 2015 nên được Tòa án nhân dân khu vực 3 – Hưng Yên chấp nhận.

[5] Về lệ phí: Bà B là người yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự nên phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định tại Điều 149 của BLTTDS năm 2015 và khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH1430 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Số tiền bà B phải nộp là 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) được đối trừ vào số tiền tạm ứng là 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) bà B đã nộp theo Biên lai thu số 0004237 ngày 23/12/2025 tại Phòng thi hành án dân sự khu vực 3 - Thi hành án dân sự tỉnh Hưng Yên nên bà B đã nộp đủ lệ phí.

[6]. Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo theo quy định tại Điều 371 và 372 của BLTTDS năm 2015.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ: Khoản 1 Điều 22 của BLDS năm 2015; Khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 378 của BLTTDS năm 2015; Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH1430 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Phạm Thị B.

2. Tuyên bố chị Đồng Minh Y, sinh năm 2003; Đăng ký HKTT và trú tại: Thôn A, xã V, tỉnh Hưng Yên bị mất năng lực hành vi dân sự.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Phạm Thị B phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) được đối trừ vào số tiền tạm ứng là 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) bà B đã nộp theo Biên lai thu số 0004237 ngày 23/12/2025 tại Phòng thi hành án dân sự khu vực 3 - Thi hành án dân sự tỉnh Hưng Yên nên bà B đã nộp đủ lệ phí.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan được quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định này được thông báo, niêm yết tại nơi cư trú.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- VKSND khu vực 3 – Hưng Yên;
- VKSND tỉnh Hưng Yên;
- Cục THADS tỉnh Hưng Yên;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- UBND xã Việt Tiến;
- Lưu HS việc dân sự.

Nguyễn Thị Thu Hương

